

De externe veiligheidsknelpunten moeten uiterlijk 1 juli zijn opgelost.

Tempo en opbouw regionale uitvoeringsdiensten loopt uiteen

Sinds de Eerste Kamer het wettelijk regelen van de regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) heeft afgestemd, lopen de ontwikkelingen bij de nieuwe organisaties zowel in tempo, als taakopvatting sterk uiteen. Dat bleek tijdens de sessie over de stand van zaken op de Schakeldag van Infomil in Utrecht.

Een recordaantal deelnemers (400) kwam in mei naar de Schakeldag om in tal van sessies te worden bijgepraat over actuele milieu- en ruimteonderwerpen. Inspecteur-generaal van de VROM-Inspectie Harry Paul riep hen in zijn openingstoespraak op niet te lang stil te staan bij politieke ontwikkelingen rond de RUD's. Hij benadrukte het belang van voortgaande samenwerking tussen handhavingpartners.

Opgetuigde milieudienst

De sessie over de stand van zaken van de RUD's was met zeventig deelnemers snel overtekend. Op de dag zelf schoven nog meer 'illegale' belangstellenden op de valreep aan om de presentatie bij te wonen. Staande luisterden zij naar de discussie over dit onderwerp. De RUD in de regio Zuid-Holland Zuid is in vergevorderd stadium, vertelde Bas van Tijn, directiesecretaris van de organisatie. De reeds bestaande, gelijknamige milieudienst zal per 1 januari 2011 operationeel zijn als officiële RUD. De negentien gemeenten van de milieudienst hebben zich dan aangesloten bij de RUD. Van een daarvan, Dordrecht, voert de RUD alle omgevingstaken uit. Van de overige achttien alleen de milieutaken. Dit ontlokte een van de deelnemers de opmerking of deze RUD niet slechts een opgetuigde milieudienst is. De Commissie Mans

adviseerde immers alle relevante gemeentelijke taken (brandveiligheid, bouwen) bij de RUD onder te brengen. Daarmee zou de huidige fragmentarische uitvoering tot het verleden behoren. Van Tijn gaf aan dat de mate van taakoverdracht een besluit is van de afzonderlijke gemeenten. „De RUD Zuid-Holland Zuid is een backoffice van de gemeenten. De dienst doet wat de gemeenten willen.”

Ingrijpend

Het ingrijpendste onderdeel in Zuid-Holland is de overstap van medewerkers van de provinciale afdeling handhaving naar de vijf op te richten RUD's in de provincie. Zo zullen negentig werknemers van de provincie van werklocatie veranderen: van het provinciekantoor in Den Haag

naar het kantoor van de RUD Zuid-Holland Zuid in Dordrecht. „Van alle veranderingen doet deze het meeste pijn”, aldus Van Tijn.

Harrie Hamstra van de provincie Overijssel vertelde dat de gedachten in deze provincie uitgaan naar een provinciale RUD met regionale vestigingen. Maar sinds het besluit in de Eerste Kamer is in deze provincie de snelheid uit het proces. Bijna van de ene op de andere dag verdween het – al dan niet opgelegde- enthousiasme voor de RUD. Bestuurlijk Overijssel wacht nu op het standpunt van de nieuwe regering.

De stand van zaken rond de vorming van de RUD's is sinds enkele weken te volgen op de website www.uitvoeringmetambitie.nl

Oplossen knelpunten externe veiligheid bij LPG-tankstations

Uiterlijk 1 juli 2010 moeten de externe veiligheidsknelpunten bij LPG-tankstations zijn opgelost. Over de aanpak van de bestaande knelpunten heeft het ministerie van VROM onlangs een brief gestuurd aan alle gemeenten en milieudiensten.

Het gaat om de restcategorie LPG-tankstations. Hieronder vallen onder meer tankstations die na het toepassen van maatregelen een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico laten zien. In de praktijk blijkt dat het aanpakken van die overschrijdingen vaak als lastig wordt ervaren.

Genomineerden Handhaver van het Jaar en het talent van het jaar bekend!

Eind mei is het Expertcomité bij elkaar geweest om alle kandidaten voor de titels **Handhaver van het Jaar** en **Talent van het Jaar** te beoordelen. Ruim twintig inzendingen zijn kritisch besproken, uitgebreid vergeleken en getoetst aan de criteria. Vijf toppers van handhavers en twee veelbelovende talenten werden vervolgens genomineerd. Alle genomineerden stellen we voor op de website van het LOM-congres 'Handhaven met een ster'. Neem snel een kijkje. De winnaars maken we bekend op het congres op 9 september!

Criteria, een goede handhaver of een veelbelovend handhavingstalent:

- Heeft kennis van zaken en is goed geïnformeerd over relevante ontwikkelingen,
- Heeft praktisch inzicht, kan praktisch denken,
- Heeft gevoel voor inzet van het juiste instrument op het juiste moment,
- Werkt probleemgericht in plaats van taakgericht,
- Kijkt breder dan het eigen vakgebied en is flexibel,
- Kan goed samenwerken,
- Handhaaft onafhankelijk,
- Komt met resultaten!

Het Expertcomité

Henk Ruessink, cluster manager *global coöperation VROM-Inspectie*
Cees de Jong, managing consultant *CPS, Onderwijsontwikkeling en Advies*
Pim Kapitein, *Natuur Voedsel en Warenautoriteit*
Bert Kaspers, *Landelijk Overleg Milieuhandhaving*
Yvonne van der Meer, officier van *Justitie Functioneel Parket*
Mirjam Prinsen, *Centrum voor Criminaliteitsbescherming en Veiligheid*
Rob Velders, *adviesbureau Velders IMC*

Kijk op:
www.lomcongres.nl/handhavervanhetjaar

Landelijk Overleg Milieuhandhaving

Opgemerkt

“Een vuilnisdepot midden in de stad, hoe verzin je het? De vuilnisboten worden door iedereen gebruikt om afval te dumpen en zitten constant vol. Terrassen blijven leeg door de stank en het mistroostige uitzicht.” Dit zegt Joop Lahaise, vice-fractievoorzitter van de PvdA Amsterdam-Centrum, in De Telegraaf. Aan de Amsterdamse Singel liggen sinds Koninginnedag twee vuilnisboten. Vuilniswagens hoeven zo niet meer over de smalle grachten. De stadsdeelvoorzitter heeft toegezegd ze weg te halen. Bij grote evenementen komen de schepen terug.

“De nieuwe regering krijgt een minister van Duurzaamheid en Ruimte, die Milieu, Natuur, Energie, Landbouw, Visserij, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening onder zich heeft.” GroenLinks wil het ministerie van VROM opheffen. Dat liet de partij in haar programma voor de Tweede Kamerverkiezingen weten. De PVV van Geert Wilders wil ook af van VROM. “De salarissen van politici moeten omlaag. Een vijfde van de ambtenaren kan wat anders gaan doen. Ministeries als Economische Zaken, Landbouw en VROM willen wij samenvoegen of opheffen.”

De gevolgen van de olieramp voor de Amerikaanse westkust zijn enorm. Relevante informatie over de ramp wordt gebundeld en geanalyseerd door landen rond de Noordzee. Foto: Xinhua/Eyevine. Hollandse Hoogte

Toezichthouders bundelen informatie over oorzaak olieramp

De toezichthouders op de olie- en gaswinning uit de landen rond de Noordzee gaan alle technische informatie over de oorzaak van de olieramp in de Golf van Mexico bundelen. Dat hebben zij op 20 mei 2010 met elkaar afgesproken tijdens hun jaarvergadering in Rolduc, Kerkrade.

Aan de vergadering namen Denemarken, Duitsland, Ierland, Groot-Brittannië, de Faeröer, Nederland, Noorwegen en Zweden deel. Zij zijn verenigd in het North Sea Offshore Authorities Forum (NSOAF). De NSOAF heeft besloten om een coördinator aan te wijzen, die de voor toezichthouders relevante informatie over de olieramp in de Golf van Mexico bundelt en analyseert. De NSOAF wil hiermee bereiken, dat zij goed is geïnformeerd over de technische aspecten van het ongeluk en zo snel mogelijk lessen kan trekken voor de olie- en gaswinning in de Noordzee.

Afspraken

De toezichthouders hebben ook besloten om de directies van de oliemaatschappijen te verzoeken hun procedures voor 'well control' (putbeheersing) te checken. Evenals hun onderlinge afspraken over noodhulp bij calamiteiten (Emergency Response). Zij zullen de oliemaatschappijen vragen om aan te tonen dat de procedures voor het opruimen van olie in zee daadwerkelijk met oefeningen bruikbaar zijn bevonden. De toezichthouders vinden dat er aan de EU richtlijn over koolwaterstoffen (91/92) een hoofdstuk over well control moet worden toege-

voegd. De voorzitter van de NSOAF, de Nederlandse Inspecteur-Generaal der Mijnen Jan de Jong, merkt hierbij op dat hij blij is met deze aanbeveling. „In Nederland hebben wij bovenop de EU richtlijn al regels over putbeheersing in de regelgeving opgenomen.”

De NSOAF wil niet speculeren over de oorzaak van het falen van veiligheidsmaatregelen in de Golf van Mexico. Zij zullen hierover een standpunt innemen nadat het officiële onderzoeksrapport is verschenen.

VRM-Inspectie gaat extra controleren op plaagdierbestrijding

De VRM-Inspectie voert deze zomer extra controles uit bij plaagdierbestrijders en handelaren die middelen voor plaagdierbestrijding aanprijzen, aanbieden en verkopen. In de plaagdierbestrijding blijken veel niet-toegelaten middelen te worden toegepast, die schadelijk zijn voor mens, dier of milieu.

In Nederland is alleen de biocide FICAM W toegelaten voor beroeps- of bedrijfsmatig bestrijden van spinnen. Verder is het middel INSECT CLEAN aangemeld bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, in het kader van het gedifferentieerd handhavingbeleid.

In Nederland mogen geen andere middelen worden gebruikt of aangeboden en aangeprezen om spinnen te bestrijden. Wél toegelaten biociden en gewasbeschermingsmiddelen mogen niet in strijd met het gebruiksvoorschrift worden aangeboden, aangeprezen en gebruikt, zoals regelmatig gebeurt.

Meer over het gebruik van en handel in biociden kunt u lezen op pagina 25 t/m 27.

In het eerste kwartaal van 2010 zijn er 731 toezichtbezoeken afgelegd
Foto: Rob Niemantsverdriet

Meerderheid bedrijven Zuid-Holland leeft milieuregels goed na

De bedrijven in de regio Zuid-Holland Zuid hebben zich in het eerste kwartaal van 2010 goed aan de milieuregels gehouden. Van de onderzochte bedrijven is tweederde overtredingvrij. Dit blijkt uit onderzoek door de Milieudienst Zuid-Holland Zuid.

De milieudienst houdt namens de 19 gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid toezicht op het naleven van de milieuwetgeving door bedrijven. In het kader van deze planmatige bedrijfscontroles zijn in het eerste kwartaal van 2010 door de Milieudienst in totaal 731 toezichtbezoeken afgelegd. Van de 310 bedrijven die in het eerste kwartaal 2010 planmatig werden gecontroleerd, werd bij 194 bedrijven (63%) geen overtredingen geconstateerd. Dit percentage is aanzienlijk hoger dan in 2009. Deze bedrijven worden voor hun goede naleefgedrag beloond: zij krijgen de komende jaren minder controlebezoeken. Bij één bedrijf daarentegen werden zodanig ernstige overtredingen geconstateerd, dat direct een dwangsom moest worden opgelegd.

Kleine tekortkomingen

Bij 3% van de bedrijven werden kleine tekortkomingen geconstateerd, zoals bijvoorbeeld het niet tijdig keuren van de brandblusser, het ontbreken van de onderhoudskaart van een airco of het niet vastzetten van een koolzuurgasfles in een horecabedrijf. Deze bedrijven ontvingen een informerende brief waarin zij attent gemaakt worden op de tekortkoming en gewezen worden op de eigen verantwoordelijkheid voor het opheffen daarvan. 94 bedrijven (30% van het totaal) kregen een formele schriftelij-

ke waarschuwing voor 'middelzware' overtredingen.

De bedrijven die een formele schriftelijke waarschuwing kregen, worden na afloop van de gegeven termijn bezocht om te controleren of de waarschuwing heeft geholpen en de zaken in orde zijn gebracht. Wordt tijdens de hercontrole geconstateerd dat de waarschuwing niet heeft geholpen, dan volgt een aankondiging van een bestuurlijke straf (sancctie), meestal in de vorm van een dwangsom.

Kort

De rechtszaak tegen afvalverwerker Amsterdam Port Services (APS) en de gemeente Amsterdam over het gifschip **Probo Koala** is op 1 juni van start gegaan. Ook olieconcern Trafigura staat terecht. De door Trafigura gehuurde Probo Koala wilde in 2006 gevaarlijk afval afleveren in Amsterdam. APS accepteerde het, maar pompte het materiaal terug in het schip na een conflict over de werkingskosten. Trafigura **dumpte** het afval vervolgens in Ivoorkust. Justitie vindt dat de **Nederlandse betrokkenen** zich moeten verantwoorden. Volgens de economische rechter staat het **terugpompen** door ASP gelijk aan het aanbieden van illegaal afval. De gemeente gaf daarvoor toestemming. De zaak zal drie tot vijf weken in beslag nemen.

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (**Wabo**) wordt op 1 oktober definitief ingevoerd. Dit heeft demissionair minister Tineke Huizinga van VROM besloten in overleg met IPO, VNG en UvW. De wet zou eerst op 1 juli van kracht worden, maar gemeenten wilden **uitstel** om de ICT-faciliteiten op orde te krijgen. Eerder was de invoering al twee keer uitgesteld.

In een **garagebox** in Groningen heeft de politie op 3 juni 1.815 kilo **gevaarlijk vuurwerk** aangetroffen. Daarbij zaten nitraatbommen, vlinderbommen en strijkers. Het meeste is afkomstig uit Polen. De straatwaarde wordt geschat op 200.000 euro.

Ook het IJsselmeergebied loopt volgens de VROM-Inspectie een potentieel risico bij het niet tijdig aanpassen en het niet handhaven van bestemmingsplannen.

Foto: Harmen Wolthuis,
www.ijsselmeerfotos.nl

Meer aandacht voor bestemmingsplannen nodig

Gemeenten actualiseren niet tijdig hun bestemmingsplannen en handhaven bestemmingsplannen onvoldoende. Dat komt omdat gemeenten zelf te weinig het belang zien van de aanpassing en omdat het aanpassen te veel geld kost. Dit blijkt uit een onderzoek dat door de VROM-Inspectie is uitgevoerd.

Belangrijk knelpunt bij het niet-tijdig actualiseren van bestemmingsplannen zijn de kosten voor de verplichte onderzoeken bij bestemmingsplanprocedures en voor de - al dan niet in te huren - capaciteit om de actualisering uit te voeren. Mede daardoor en doordat zij soms geen eigen belang hebben, geven gemeenten vaak te weinig

prioriteit aan het actualiseren van bestemmingsplannen. Handhaving van bestemmingsplannen blijft achter doordat gemeenten niet altijd doordrongen zijn van effecten van tegenstrijdigheden met het bestemmingsplan. Ook gaan sommige gemeenten er van uit dat er zich geen strijdigheden voordoen zolang ze daar geen signalen over krijgen. Gemeenten zijn passief als bij draagvlak voor nationaal ruimtelijke belangen ontbreekt of als zij de risico's van niet handhaven niet inzien. Dat wordt versterkt wanneer een eigen gemeentelijk belang ontbreekt. Verder speelt mee dat de kosten en inspanningen bij handhavingzaken groot zijn. De grootste potentiële risico's bij niet tijdig aanpassen en niet handhaven

van bestemmingsplannen ziet de VROM-Inspectie voor de nationaal ruimtelijke belangen bij: kust en Noordzee, Ecologische Hoofdstructuur, Vogel- en Habitatrichtlijn- en Natuurbeschermingswet-gebieden, het IJsselmeergebied, de luchtkwaliteit, de verbetering van de basiskwaliteit van de hoofdinfrastructuur en de ontwikkeling van Schiphol, het structuurschema buisleidingen en het Ruimte voor de rivier-project.

De VROM-Inspectie adviseert meer aandacht te besteden aan het informeren, stimuleren, monitoren en sanctioneren van gemeenten.

Eerste Kamer kritisch over afvalactiviteiten onder Activiteitenbesluit

De Eerste Kamer heeft een aantal kritische vragen gesteld over de geplande verruiming van het Activiteitenbesluit. Hierdoor zou een aantal bedrijfsmatige activiteiten met afvalstoffen straks niet langer milieuvergunningplichtig zijn.

De Eerste Kamer vindt de timing ongelukkig. Zij vraagt zich af waarom juist nu een wijziging van het Activiteitenbesluit moet worden doorgevoerd die zal leiden tot flinke wijzigingen in het Besluit Omgevingsrecht. Dit laatstgenoemde Besluit is immers nog maar net goedgekeurd en nog niet eens in werking.

Het Ministerie van VROM is van mening dat het niet goed mogelijk is om de trajecten van de Wabo en het Activiteitenbesluit geheel parallel met elkaar te laten verlopen. De afstemming met de vele betrokken partijen die dit zou vergen, zou voor teveel vertraging zorgen.

Nu algemene regels de milieuvergunningplicht voor een aantal afvalverwerkende bedrijven gaan vervangen, vraagt de Eerste Kamer zich af of het toezicht en de handhaving niet moeten worden verscherpt, gezien het probleem van milieucriminaliteit. Zij wijst hierbij ook op de eerdere conclusies van de commissie Mans.

Het Ministerie van VROM denkt dat het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer dit vraagstuk moet oplossen. Dit Besluit stelt eisen aan de organisatie en planning van handhaving en de beschikbaarheid en kwaliteit van toezichthouders. VROM wijst er daarnaast op dat het mogelijk blijft een BIBOB -toets uit te voeren voor autosloperijen en voor handelaren in autobanden en schroot. Dit type bedrijven gaat onder het Activiteitenbesluit vallen.

XTC, sommige jongeren eten het als...
een goede houseparty zonder een pilletje. XTC en amfetamine...
zijn echter illegale drugs die in laboratoria op afgelegen plekken
reproduceerd worden. Het chemisch afval dat hierbij vrijkomt,
wordt uiteraard niet netjes afgevoerd. „Stille natuurgebieden
zijn favoriet om de vaten te dumpen”, weet Joop Ens van de Unit
Synthetische Drugs (USD) in Eindhoven.

In 1998 registreerde Joop Ens 107
dumpingen die met synthetische drugs
te maken hebben. In totaal ging het om
zo'n 110.000 liter afvalstoffen die min
of meer verpakt werden aangetroffen.
Dit jaar zullen de cijfers naar verwach-
ting uitkomen. „Als de vaten

trend is de afvalstoffen in een bestelbus
te zetten, naar een stille plek te rijden
en de wagen vervolgens in brand te ste-
ken. We hebben een geval in Susteren
gehad waarbij de brokstukken 75 meter
verder terecht gekomen waren.”
De rechercheur van het Kernteam Zuid
is zichtbaar verbolgen over.

voorkomen dat er gewonden v...
Toen hij een sissend geluid hoorde
schreeuwde hij tegen zijn collega's
politie en brandweer 'wegwezen'.
Even later explodeerde het busje.
De vaten met ether en aceton ver-
zaakten een enorme vuurzee die
met water te blussen was.”
Ens waarschuwt daarom een ier
op stille plekken vaten, jerrycan
verlaten bestelbusjes aantreft.
„Wees voorzichtig, het zou goed
dat het afval van synthetische
Laat de vaten dicht en benade
'hovenwinds'. Als het spul bra

Hoe gaat het toch met... XTC-dumpingen in de natuur

Joop Ens was van 1998 tot en met 2004 rechercheur bij de Infodesk Unit Synthetische drugs (USD). Hij was als rechercheur gespecialiseerd in dumping van afvalstoffen die vrijkomen bij de productie van de drug XTC. In HandHaving 5-1999 waarschuwde Ens voor de gevaren bij het onzorgvuldig omgaan met die afvalstoffen.

De algemene opinie toen was 'het is maar afval', zegt Ens in 2010. „Dit ondanks de zeer gevaarlijke situaties rond de dumpingen. Eerst waren het vijftig liter vaten, lukraak in de natuur neergegooid, later waren het vijf- tot zelfs twaalfduizend liter vaten. De resten vloeistoffen in de vaten zijn extreem brandbaar. Ook waren politiemensen, die vaak als eersten bij dumpingen arriveren, lang niet altijd bewust van het gevaar.” De boodschap van Ens in 1999 was tweeledig: Politie en andere handhavingpartners attenderen op het belang van goed opsporingsonderzoek op de plek van de dumping en hen waarschuwen voor de persoonlijke veiligheid. Het aantal dumpingen liep in die jaren op tot boven de honderd.

Ens is tevreden over de bereikte resultaten van de USD: „Er is een landelijke checklist ontwikkeld voor het onderzoek op de dumplocatie. Niet zomaar opruimen, maar laat de vaten eerst onderzoeken. Bijvoorbeeld op vingerafdrukken en andere kenmerken. Deze technische en tactische onderzoeken maken het 'doorrecherchen' tot de productieplaats mogelijk. Daarmee is daadwerkelijk succes behaald. Het is ook gelukt de bewustwording voor de gevaarlijke situaties te vergroten.

Landelijke themadagen over deze problematiek werden goed bezocht. In de rechtspraak werd erkend dat dergelijk afval schade aan milieu en mens veroorzaakt en dus moeten worden meegewogen in de strafmaat.”

Bestelwagens

De criminelen reageerden op dit succes met een andere manier van dumpen: aanvankelijk gebruikten ze vaten en jerrycans voor de afvalstoffen. Het ging dan onder meer om aceton en ether en de zogenoemde precursoren, de stoffen PMK en BMK die de basis vormen van synthetische drugs. Na de eerste opsporingsresultaten kwam het steeds vaker voor dat het afval in – meestal gestolen – bestelwagens in brand werd gestoken. De criminelen hoopten zodoende minder sporen achter te laten.

In 2006 ging de USD op in Nationale Recherche Unit Zuid, expertisecentrum synthetische drugs en precursoren. Onder die organisatie draait de Landelijke Faciliteit Ontmanteling (LFO). Deze instantie is speciaal opgezet voor het opruimen van laboratoria van synthetische drugs. Ens keerde in 2004 terug naar de politieregio Limburg-Zuid en is daar nu bureauchef van

het Regionaal milieuteam (RMT). In die hoedanigheid komt hij XTC-dumpingen steeds minder tegen. „Het RMT verleent specialistische ondersteuning als XTC-afval wordt gevonden. De algemene indruk is dat het aantal dumpingen afneemt. In de jaren negentig kwam het in deze regio elf tot vijftien keer per jaar voor, nu drie tot vier keer per jaar. Waarmee niet is gezegd dat criminelen de natuur niet meer als dumpplaats gebruiken. In de Limburgse regio zijn de landsgrenzen snel gepasseerd.”

‘Er is een landelijke checklist ontwikkeld voor het onderzoek op de dumplocatie’

Uit landelijke evaluatieonderzoeken blijkt eveneens een afname van dumpingen. De afname heeft volgens de politie vooral te maken met het hergebruik van chemicaliën door de oplosmiddelen met zogeheten solvent cleaners (destilleermachines) terug te winnen uit het productieproces. Ook zou er volgens de politie minder vraag naar XTC zijn.